

NOVICE

LETO V. - št. 42

V KOČEVJU, DNE 15. OKTOBRA 1960

Cena 15 din

VELIKO MLADINSKO ZBOROVANJE V KOČEVJU Revolucionarna pot mladine

Mladinsko zborovanje je začel predsednik Občinskega komiteja LMS Kočevje tov. Kocjančič, ki je pozdravil goste: sekretarja Centralnega komiteja LMS Toneta Preložnika, predsednika OK LMS Staneta Bernika, sekretarja Obč. komiteja ZK Ludvika Goloba, org. sekretarja ZK Ivana Vesela, predstavnik ObLO Petra Šobarja ter vse zborovalce.

Uvodoma je tov. Preložnik dejal, da je zborovanje posvečeno 41. obletnici ustanovitve SKOJ in delu revolucionarne mladine. Obširno je govoril o delu SKOJ in mladinske organizacije med obema vojnima, ki sta delali pod vodstvom in navodilih Komunistične partije. Podrobneje je orisal delo SKOJ in mladinske organizacije na področju Kočevske v obdobju pred vojno, med vojno, Kočevska mladina, ormeđ organizirana v SKOJ, je pod vodstvom KP bila vedno v prvih vrstah pri revolucionarnem delu. So delovali je pri vseh akcijah, ki jih je organizirala KP. Kočevska mladina je bila zelo borbena. V šoli KP se je mladina usposobila za veliki boj proti okupatorju, ki je zalil naše kraje spomladi leta 1941.

V PONEDELJEK 10. OKTOBRA SE JE NA TRGU SVOBODE V KOČEVJU ZBRALO ŠE PRED NAPOVEDANO URO VELIKO ŠTEVILO MLADINE IN OSTALIH PREBIVALCEV KOČEVJA NA MLADINSKO ZBOROVANJE. MNOGI SO PRIŠLI V SKUPINAH IN Z ZASTAVAMI. KOČEVJE JE BIL ZA TO PRILUŽNOST OKRAŠENO S ŠTEVILNIMI ZASTAVAMI, POSEBNO LEPO PA JE BIL NA MESTU ZBOROVANJA. VESELEMU RAZPOLOŽENJU PA JE DALA ŠE POSEBNI TON RUDARSKA GODBA.

Govornik je podrobneje orisal naša dejanja kočevskih mladincev od začetka NOV pa do zmagovitega konca. Mladinci, člani SKOJ, so sodelovali v posebnih sabotažnih skupinah, opravljali so napisne akcije s pozivi proti okupatorju, zbirali so orožje, hrano, sanitetni material itd. Kljub italijanskemu terorju revolucionarna mladina ni prenehala z delom. Okupator je že leta 1941 zaprl kočevsko gimnazijo zaradi revolucionarnega dela gimnazijcev. Vrstilo se je preganjanje skojevcov, vendar vse to mladina ni ukinilo. Kočevska mladina je v velikem številu sodelovala v NOV in dala časten delež pri osvoboditvi domovine.

Sekretar tov. Preložnik se je

spomnil tudi velikega dogodka — zasedanja Zbora odposlancev slovenskega naroda v času od 1. do 3. oktobra 1943 v Seškovem domu v Kočevju. V Kočevski Reki je bil leta 1943 I. kongres Ljudske mladine Slovenije. Že med NOB je bilo na Kočevskem nad 1.300 mladine organizirane, skratka, tukajšnja mladina, je poudaril tov. Preložnik, je med narodnoosvobodilno vojno kot en mož sodelovala v osvobodni vojni.

Govoril je tudi o delu in uspehih mladine v povojnem obdobju, in nalogah, ki jih ima mladina sedaj. »Naš čas terja veliko znanja, zato se je treba učiti... Mladina se mora usposabljati in aktivno vključevati v mehanizem delavskega in

družbenega upravljanja, je na kraju dejal govornik.

Zatem je gimnazijski pevski zbor pod vodstvom profesorja Humeka ob spremljavi rudarske godbe zapel dve pesmi.

Zborovanje kočevske mladine je zelo lepo uspelo. Organizatorji zborovanja so imeli tudi srečo z vremenom, ki je bilo omenjenega dne zelo lepo. Vsem, ki so se udeležili zborovanja, bo le-to ostalo v lepem spominu in spodbuda za nadaljnje delo.



POGOVOR OB ŽGANJEKUHI (Foto ing. L. Čampa)

Številke pripovedujejo ...

Kočevje, 7. oktobra. — Polletne skupščine podružnice Zavoda za socialno zavarovanje Kočevje so se udeležili tudi predstavniki Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje, ObLO in drugi gostje. Poročilo je zajelo celotno problematiko dela podružnice v prvem polletju tega leta. Objavljamo nekateri najpomembnejše značilnosti iz dela podružnice.

V prvem polletju je bilo povprečno 6.201 zavarovane, t. j. 8,6 odstotka več kot v istem obdobju lani. Povečanje gre predvsem na račun priključitve nekaterih krajev občini Kočevje, kakor tudi zaradi povečanja gospodarske zmogljivosti.

Na območju podružnice je en zdravstveni dom, šest zdravstvenih postaj in dve obratni ambulanti. Poleg teh je v Koprivniku še pomožna zdravstvena postaja, ki spada pod obratno ambulanto KGP. Zdravnikov splošne prakse je pet, srednjega in nižjega medicinskega kadra pa je skupno 25. Babič je osem. Dentist je samo eden ter ena stomatologinja. V Kočevju bi bila potrebna še vsaj dva stomatologa in dva zdravnika.

Največji problem zdravstvenega

Tovariš Janez Vipotnik predaval v Kočevju

10. avgusta je v Seškovem domu predaval o zunanje-političnih vprašanjih in delu Generalne skupščine OZN sekretar Okrajnega komiteja Zveze komunistov Ljubljana Janez Vipotnik. Predavanje je bilo zelo zanimivo in vsem razumljivo. Številni poslušalci, ki so napolnili dvorano Seškovega doma, so bili zelo zadovoljni s predavanjem.

»Sodobna elektronika«

V dne od 15. do 23. oktobra bo Gospodarsko razstavišče v Ljubljani pomembno prizorišče velike sejemske prireditve — 7. mednarodnega sejma elektronic, telekomunikacij, avtomatizacije in nuklearne tehnike, ki nosi naziv »SODOBNA ELEKTRONIKA«. Ta tradicionalni sejem bo prikazal najnovejše dosežke na področju avtomatizacije, merilne in vakumske tehnike.

Za letošnji mednarodni sejem »Sodobna elektronika« je v svetu izredno veliko zanimanje. To nam potrjuje mnene, da si je ta ljubljanski in jugoslovanski specializirani sejem uspešno utrl pot v svet. Izredno veliko, do sedaj največje število prijavljenih držav nam to tudi potrjuje. Na lanskem sejmu je sodelovalo 13 držav, letos pa kar 18. Na tem mednarodnem sejmu bodo sodelovali razstavljalci iz ZDA, Japonske, Zvezne republike Nemčije, Demokratične republike Nemčije, Italije, Švice, Danske, Angije, Švedske, Francije, Poljske, ČSSR, Belgije, Avstrije, Madžarske, Nizozemske, Liechtensteina in Jugoslavije. Od domačih razstavljalcev

bodo sodelovali ljudske republike: Srbija, Hrvaška, Slovenija in Bosna in Hercegovina.

Ves razpoložljivi prostor Gospodarskega razstavišča v površini 5.500 m² (zaprt notranji prostor v paviljonih) je bil za ta sejem že pred časom razprodan.

Kakor prejšnja leta bo tudi letos v času sejma prirejeno več posebnih posvetovanj in predavanj. Tako je veliko zanimanje za posvetovanja o avtomatizaciji, vakumski tehniki; obravnavali bodo probleme, ki se pojavljajo pri šolanju strokovnih kadrov za ta področja.

Šola na Travi pred dograditvijo

Šolsko poslopje na Travi so v surovem stanju dogradili že pred nekaj leti, potem pa je zmanjkalo sredstev za dokončno dograditev. Letos so začeli z dokončnim urejanjem. Pričakovati je, da bo šolsko poslopje kmalu izročeno svojo namenu. Poslopje so si pred dnevi ogledali tudi predstavniki ObLO ter Sveta za šolstvo pri Obč. LO Kočevje.

varstva je še vedno v premajhni zmogljivosti splošne ambulante spričo obsežnega terena. Nujno je, da se čimprej začne z gradnjo zdravstvenega doma, kjer bi zavarovanci lahko dobili vsestransko zdravniško pomoč. Urediti bo treba tudi zdravstveno postajo v Fari (denarna sredstva so že zagotovljena) in namestiti zdravnika. S tem bi razbremenili zdravnike v Kočevju, prebivalci Kolpske doline pa bi imeli zdravnika pri roki.

V primerjavi z letom 1959 se je število nedelavnih dni povečalo, in sicer v breme gospodarskih organizacij za 11 %, v breme socialnega zavarovanja pa za 9 %. Bilo je tudi veliko število pregledov v ambulantah in poliklinikah, in sicer nad 43.000, stroški pa so znašali 13 milijonov 330.000 din. Letos se je tudi povečal oskrbni dan, tako da znaša 1.889 ali za 187 dni več kot lani.

Število nesreč pri delu se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečalo za 65 primerov. Razveseljiva pa je ugotovitev, da je težkih nesreč manj. To nam potrjuje tudi število izgubljenih delovnih dni zaradi nesreč. Teh dni je bilo 941 manj kot lani. Največ nesreč je bilo med ne kvalificiranimi delavci (vendar pa za 13 primerov manj kot lani), kvalificirani de-

lavci (48 več kot lani), sledijo pol kvalificirani delavci in vajenci. Od skupnega števila 524 ponesrečenih oseb je 58 žensk, ostali so pa moški. Zanimivo je, da se največ nesreč pripeti v tretji delovni uri, najmanj pa v osmi uri.

Na Zavodu imajo veliko dela s kompletiranjem pokojninskih zahtevkov. Veliko dela zavzame tudi zasliševanje prič v zvezi s priznavanjem delovne dobe.

Zavarovanje kmetijskih proizvajalcev je v glavnem lepo potekalo. 30. junija je bilo skupno 715 nosilcev kmetijskega zavarovanja z 2.128 osebami. Bilo je tudi nekaj primerov — kmetijskih proizvajalcev, ki se niso hoteli zavarovati kljub trikratnemu pozivu. Le-te so zavarovali po službeni dolžnosti. Kmetijski proizvajalci so do osnovnega zdravstvenega zavarovanja v glavnem zavzeli pozitivno stališče. Med njimi jih je bilo precej, ki bi bili pripravljeni plačati višje prispevke, da bi s tem dobili večje pravice iz zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Naj še zapišemo, da so znašali izdatki za zdravstveno zavarovanje kmetov (od I. IV. do 30. VI.) skupno nekaj nad 700.000 din, kar nam pove, da kmetijski zavarovanci s pridom uporabljajo svoje pravice.

-k

UVELJAVLJAMO PARTIJNOST kritike

Besedo kritiko zelo često uporabljamo. Napačno pa bi bilo, če bi mislili, da je vse, kar nekdo o nekemu ali v nekemu pripoveduje zares prava kritika. Ni dolgo od tega, kar je bil nek tovariš zaradi raznih slabosti partijsko kaznovan. Svoje napake je priznal in kazni brez pritožbe tudi sprejel. Zgledalo je, da je zadeva urejena. Zmotil smo se. V njem je vrel. Ni mu šlo v račun, da se njega kdo upa kritizirati in celo kaznovati. Čeprav je tam, kjer je mesto zato, molčal, je svoje razmišljanje izpovedal v pijanosti v gostinskem lokalu. Ni govoril o svojih slabostih. Vsega so bili krivi tisti, ki so ga kritizirali. Slišal jih je ogledati do kosti. Ni mu šlo v račun, da lahko tudi mlajši kritizirajo njega, saj je vendar že v letih. Ko človek zve za tako nečastno dejanje izkušnega človeka, se nehote vpraša: Ali je to tudi kritika? Mislim da ni. Vsa stvar je podobna golemu ni. Vsa stvar je podobna golemu ni. Vsa stvar je podobna golemu ni.

Kritika mora prerasti osebne težnje, ne pa da postaja oblika za njihovo uveljavljanje. Kritika je opravilo, ki ga je treba obvladati. Zahteva duhovno dozorelost in poštenost. Kadar jo uporabljamo, moramo vedeti, da gre za stvari in ljudi, ki jih kritiziramo. Gre za odkrivanje človekovih vrednosti in njegovega dela. Zato naj bo vedno javna, preverjena, povedana tam, kjer je mesto zanj, torej na sestanku osnovne organizacije ali drugih sestankih. Ljudje, ki so krivci, naj bodo na sestanku prisotni, da bodo slišali izvirnost kritike, da ne bodo stvari zvedeli v povečani in ponarejeni obliki. Le tako bomo lahko uveljavljali družbeno vrednotenje in pravi smisel kritike. Za kritiko se odločamo premišljeno. Le tako bo ohranjen njen smisel. Smisel kritike pa je v tem, da bi se tisto, kar kritiziramo, lahko izboljšalo. Če kritiziramo človeka, ga želimo dvigniti iz napak, mu skušamo odpreti boljše pot v življenje. Poleg pravilnega pristopa h kritiki, se pred nami odpira tudi naloga vzgajanja ljudi za pravilno sprejemanje kritike. Kritika se nikoli ne pojavi v obliki bojevanja, ampak vedno enkrat bolj, drugi manj v obliki bojevitosti spoprijema s človekovimi dejanji. Tudi sprejemanje kritike in reagiranje nanjo mora biti razumno in premišljeno. Vsak nepremišljen izreke zastruje odnose med članom in delo osebne razprte. Te pa nikakor niso v skladu z likom komunista, z metodami in načeli, ki jih postavlja Program Zveze komunistov.

Poleg nekaterih obrekljivcev, se pojavljajo tudi posamezniki, ki zelo radi nabirajo v svoje žepke besede udice. Ne da bi se prepirali ali so resnične ali ne, jih širijo naprej. Včasih jih celo javno povedo na kakšnem sestanku. Že tedaj, ko so za novico zvedeli, sklepajo o tem, kako bodo človeka, ki je po govo-

ricah storil napako, vrteli, sukali in mu predlagali kazni. Naknadno pa se ugotovi, da stvari niso resnične, da so bile vse besede le trzne čenče. Kdo je sedaj zaslužil kazni? Prav gotovo, da tisti, ki je nad nekoga vodil nepreverjeno in neresnično kritiko. Nepravilno je, da takšen kritik ostane nekažnovan. Zveza komunistov ne le pričakuje, ampak zahteva od vsakega člana, da je iskren, pošten, da govori resnico in ne naseda vsem mogočim in nemogočim spletkarjem.

Kritika mora prerasti osebne težnje, ne pa da postaja oblika za njihovo uveljavljanje. Kritika je opravilo, ki ga je treba obvladati. Zahteva duhovno dozorelost in poštenost. Kadar jo uporabljamo, moramo vedeti, da gre za stvari in ljudi, ki jih kritiziramo. Gre za odkrivanje človekovih vrednosti in njegovega dela. Zato naj bo vedno javna, preverjena, povedana tam, kjer je mesto zanj, torej na sestanku osnovne organizacije ali drugih sestankih. Ljudje, ki so krivci, naj bodo na sestanku prisotni, da bodo slišali izvirnost kritike, da ne bodo stvari zvedeli v povečani in ponarejeni obliki. Le tako bomo lahko uveljavljali družbeno vrednotenje in pravi smisel kritike. Za kritiko se odločamo premišljeno. Le tako bo ohranjen njen smisel. Smisel kritike pa je v tem, da bi se tisto, kar kritiziramo, lahko izboljšalo. Če kritiziramo človeka, ga želimo dvigniti iz napak, mu skušamo odpreti boljše pot v življenje. Poleg pravilnega pristopa h kritiki, se pred nami odpira tudi naloga vzgajanja ljudi za pravilno sprejemanje kritike. Kritika se nikoli ne pojavi v obliki bojevanja, ampak vedno enkrat bolj, drugi manj v obliki bojevitosti spoprijema s človekovimi dejanji. Tudi sprejemanje kritike in reagiranje nanjo mora biti razumno in premišljeno. Vsak nepremišljen izreke zastruje odnose med članom in delo osebne razprte. Te pa nikakor niso v skladu z likom komunista, z metodami in načeli, ki jih postavlja Program Zveze komunistov.

DOPISUJTE V »NOVICE«



BEOGRAD. — Predsednik Tito se je po uspešno opravljenem delu na 15. zasedanju Generalne skupščine Zdrženih narodov vrnil v domovino. Povratek tovariša Tita so srečali naši delovni ljudje z velikim veseljem. V Beogradu so prihod predsednika Tita pozdravili tisoči in tisoči beograščanov in z velikim odobravanjem sprejeli njegove besede, ki jih je ob tej priliki spregovoril naš dragi predsednik in voditelj.

NEW YORK. — V Generalni skupščini OZN je gvinejski predsednik Seku Ture v svojem govoru med drugim dejal, da izgubljajo čas vsi tisti, ki se bojujejo, da se bo Afrika uklonila enemu ali drugemu bloku. Poudaril je, da je trajen mir nemogoč, dokler bodo narodi podvrženi kolonialističnim silam.

PRAGA. — Sovjetska, češkoslovaška, vzhodnonemška in poljska vlada so poslale narodom in vladam vseh držav skupno izjavo, v kateri izražajo skrb za prihodnost Evrope in v zvezi s tem opozarjajo na nenehno nevarnost za mir, ki grozi zaradi vedno aktivnejših militarističnih in revanšističnih sil v Zahodni Nemčiji. Skupna izjava dolži vlado ZDA, Velike Britanije in Francije, da so zakrivila sedanjí razvoj položaja v Zahodni Nemčiji.

CELOVEC. — 40-letnice koroškega plebiscita so se udeležili najvišji avstrijski predstavniki na čelu s predsednikom republike dr. Schürkom. V zaključnem delu proslave je bil triurni mimohod, ki naj bi

prikazal Koroško. V sprevedu ni bilo niti enega slovenskega napisa, ni bilo slišati niti slovenske besede niti pesmi, kakor da na Koroškem sploh ne živi slovenska manjšina.

DJAKARTA. — V Indoneziji se mudí jugoslovanska parlamentarna delegacija pod vodstvom zveznega ljudskega poslanca Veljka Vlahovića. Delegacija bo ostala v Indoneziji osem dni kot gost tamkajšnje parlamenta.

KAIRO. — Indijski premier Nehru se je na povratku z zasedanja Generalne skupščine OZN za krajši čas ustavil v Kairu. Sestal se je s predsednikom Združene arabske republike Naserjem. Po končanih razgovorih je Nehru odpotoval v domovino.

SEUL. — V Seulu so bile demonstracije študentov, ki zahtevajo, da morajo biti kaznovani funkcionarji strnoglavljene Sing Man Rijeve vlade.

LEOPOLDVILLE. — V glavnem mestu Konga križarijo kamioni in tanki, polni vojakov polkovnika Mobutuja. Sprito tega je v mestu vzdušje zelo napeto. Ta akcija je naperjena predvsem proti premieru centralne kongoške vlade Lumumbi, katerega rezidenco so obkolili močni vojaški oddelki. Predsednik tako imenovanega »sveta generalnih komisarjev«, je ultimativno zahteval od misije OZN, naj omogoči aretacijo ministrskega predsednika Lumumbe. Najvišji predstavniki OZN v Kongu so zavrnili to zahtevo.

NEKOČ SMO V »NOVICAH« UVEDLI NOVO RUBRIKO, V KATERI SMO HOTELI PRIKAZATI NAŠIM BRALCEM SOSEDE NJE OBČINE, KI ME LJUBO NA NAŠE OBMOČJE NAJFREJ SMO V DALJŠEM SESTAVKU SPOZNALI OBČINO GROSUPLE, SEDAJ PA JE PO DALJŠEM PREMORU NA VRSTI NAŠA SEVERNA SOSEDA, OBČINA LJUBLJANA-RUDNIK. K TEJ LJUBLJANSKI MESTNI OBČINI SE JE V ZACETKU LETOSNJEGA LETA PRIKLJUČIL TUDI VEČJI DEL BIVŠE OBČINE VELIKE LASČE

Naša soseda

Pred kratkim, ko sem se mudil na Rudniku, sem stopil na Občinski ljudski odbor in poiskal tajnika, tovariša Urbiča. V kratkem razgovoru, ki sva ga zaradi pomanjkanja časa morala skrajšati na minimum, sva se pogovorila o najrazličnejši problematiki s katero se ukvarjajo, o načrtih občine in o gospodarstvu.

Občina Ljubljana-Rudnik meji na severu na mestni občini Moste in Center, na severovzhodu na Grosupeljsko občino. Meja poteka nadalje preko Golovca na Orle ter za Škofljico po Grosupeljski grani do Velikih Lašč, Karlovice, Roba in preko Krma do Preserja in vrhniške meje. V občini je okrog 18.200 prebivalcev, od tega jih živi v mestu le okrog 3.000.

»Velikolaški predel« je pripovedoval tovariš Urbič, »je izključno živinorejski. V teh krajih ima živinoreja že bogato tradicijo, znani so tudi veliki živinski sejmi v Laščah. Kmetijske zadruge in občina se za živinorejo in njen predelek v teh krajih zelo zanimajo. Lahko trdim, da imajo zadruge pri tem delu precej uspehov... Ostali kraji v občini so pretežno kmetijski...«



Motiv iz Male Slevce pri Velikih Laščah

Značilno za to občino je, da je veliko ljudi zaposlenih v industriji. Nekateri kmetje, ki sami ne morejo več obdelovati zemlje, ponujajo posestva v najem in se zaposlujejo v industriji. Kmetijske zadruge so sprejele že precej zemlje od privatnikov, ustanovili pa bodo tudi kmetijske posestva.

S tajnikom sva se pogovorila tudi o industriji. V občini je že precej industrijskih obratov, vsako leto pa ustanove tudi nekaj novih. Tako so letos odprli že šest novih obratov. Tekstilno podjetje »Tekstilka« ima obrate v Vrhnjah, Rudniku in Zapotoku. Sprva so iz odpadnih krp izdelovali vato. Pri svojem delu je podjetje doseglo zelo lepe uspehe, tako da so morali odpreti tudi tri obrate. Najprej je bilo zaposlenih 12 ljudi, sedaj pa jih dela že preko 40. Imajo tudi precej strojev in jih še nabavljajo.

Predavanje v Ribnici

Tovariš Janez Hočvar, organizacijski sekretar Okrajnega komiteja ZKS je predaval v Ribnici o mednarodnem položaju in vlogi Jugoslavije na 15. zasedanju OZN.

nalno podjetje in projektivni biro. Vsi obrati in podjetja, ki so bili ustanovljeni letos, so se že lepo razvili, vendar so možnosti za nadaljnji razvoj še večje. Izdelujejo predvsem take izdelke, po katerih je veliko povpraševanje.

Zelo staro podjetje je »Utensilia«, v kateri izdelujejo predvsem različne pomožne dele za tekstilne stroje (čolnice, igle itd.). Izdelujejo vse, kar rabi tekstilna industrija. V perspektivi je tudi gradnja novih obratov, ker sedanja kapaciteta tovarne ne zadošča več potrebam.

K industriji v občini bi lahko prišli tudi rudniki barita v Škofljici, Kovinsko industrijo Ig, Lesno industrijsko podjetje Podpeč, Verdok (kozmetični preparati). Stavbeno mizarstvo Lavrica itd., ki se razvija po združitvi več tesarskih podjetij v velik kombinat.

V industriji je v naši občini zaposlenih preko 1.200 ljudi, je dejal tajnik občine, vseh zaposlenih na območju občine pa je preko 2.000 (pri tem niso vštet ljudje, ki delajo izven občine). Najmočnejše podjetje je »Utensilia«, kjer je zaposlenih okrog 200 ljudi...

Vrednost bruto proizvoda se bo

je; družbeni bruto produkt je bil lani v privatnem sektorju nekaj nad milijardo dinarjev, letos pa se bo povečal za skoraj 200 milj. din. Tudi narodni dohodek občine se bo povečal od lanskim dveh milijard 127 milijonov na dve milijardi 469 milijonov dinarjev.

Vrednost kmetijske proizvodnje se bo letos predvidoma povečala za 25 %. Plan bo prav gotovo izpolnjen, saj se bila polletna realizacija za 10 % višja od lanske. Porast kmetijske proizvodnje je letos temeljil na povečani organizirani proizvodnji. V kooperacijo je bilo vključenih 2.094 hektarov zemljišč ali 18,2 % vseh obdelovalnih površin (1.122 ha travnikov, in 972 ha njivskih površin). »Spočetka je bila kooperacija pri nas precej trd oreh«, je pripovedoval tov. Urbič, »sedaj pa je mnogo boljše. Pogodbeno sodelovanje v Podpeči ni več problem, saj sodeluje večina kmetov, nekoliko teže je na Igu... Tu moram omeniti tudi Barje. V barsko zemljo vlagamo velika sredstva. Vendar ta trud ni zaman, ker so uspehi res zelo lepi. Na Barju je tudi kmetijsko posestvo Brest, ki je doslej zaznamovalo odlične rezultate pri obdelovanju barske zemlje...«

občina Ljubljana-Rudnik

ga obrata z 12 zaposlenimi delavci. Z delom so pričeli februarja; kljub začetnim težavam so doslej dosegli zelo lepe rezultate, to pa predvsem zaradi dobrega strokovnega kadra. Obrat se vedno povečuje, veliko

v teh obratih povečala letos v primerjavi z lanskim letom za 281 milijonov dinarjev (13,3 %), število zaposlenih pa se bo povečalo le za 2 %. To dokazuje, da porast proizvodnje ne temelji na povečanju zaposlenih, ampak na izboljšanju proizvodnih odnosov. Tako je znašal lansko leto družbeni bruto produkt v družbenem sektorju 3.016 milijonov dinarjev, letos pa se bo povečal za 500 milijonov dinar-

Tako! To bi bil le droben prikaz občine Rudnik. S tajnikom sva se pogovorila še o marsičem, vendar sem prepiran, da daže že to dovolj jasno sliko o gospodarstvu v občini. Veliko je še problemov, ki jih nisem našel (zdravstvo, šolstvo, delavsko izobraževanje itd.), vendar imajo pri tem tudi oni enake težave, kot vse ostale občine.

France Grivec

Združitev organizacij

Pred kratkim je bila v Kočevski Reki seja predstavnikov množičnih organizacij s področja posestva »Snežnik«. Uvodni referat je imel predsednik SZDL Ivan Juretič. Na seji je bilo sklenjeno, da se iz krajevskih organizacij na območju »Snežnik« osnuje ena sama v Kočevski Reki. V združeni organizaciji naj bi bili predstavniki vseh treh dosedanjih organizacij (Štalcarji, Briga in Kočevska Reka). Na skupnih sejah bi izmenjavali mnenja in reševali probleme, ki so skupni na vsem področju omenjenih krajev.

Potreba po združitvi osnovnih organizacij SZDL se je že prej pokazala. Zato so na seji predlagali, da se predlog o združitvi predloži občinskemu odboru SZDL Kočevje.

Poleg tega so razpravljali o programu kulturno prosvetnega dela. Predsednik »Svobode« Jaka Lavriša je med drugim dejal, da je program za letošnje leto pester in poln novih oblik izobraževalnega dela. V načrtu je ustanovitev klubov. Klubi bodo imeli dovolj hvala tega dela. V Kočevski Reki so že ustanovili klub. Ustanovili pa jih bodo tudi v drugih krajih.

Druge oblike izobraževalnega dela bodo razni tečaji, kot so: šola za starše, šiviljski tečaj in drugi. Člani »Svobode« bodo naštedirali

nekaj lutkovnih igrice za otroke in odrasle, vsaj eno dramsko delo, knjižnica pa se bo poestrila z novimi knjigami. V tem letu se bo spet nadaljeval študij za člane ZK. Študija pa se bodo lahko udeleževali tudi člani SZDL.

Pomemben pripomoček pri izobraževanju so televizorji, katere je nabavil »Snežnik«. Televizorje imajo v Štalcarjih, Brigi, Primožih, Podlesju in Kočevski Reki. V vseh

teh vaseh imajo tudi prostore, kjer se zbirajo ljudje pred televizorji.

Posestvo »Snežnik« kaže veliko razumevanje za delo množičnih organizacij in jim tudi materialno pomaga. Posestvo je dalo skupno organizacijam pomoč v znesku 1 milijon 360 tisoč dinarjev. Na seji so določili, kako bodo razdelili ta sredstva. Največ bodo prejele tiste organizacije, ki so bile med letom najbolj delavne.

NII

Prvi festival LMDB

V soboto 8. oktobra se je na letnem telovadišču v Ljubljani začel I. festival LMDB, ki je trajal dva dni. Svečani otvoritvi festivala, na kateri je govoril predsednik OK LMS Stane Bernik, so prisostvovali še predsednik SZDL okraja Ljubljana tov. Boris Mikoš, član CK ZKS tov. Lojze Herman ter predsednik ljubljanskega okrajnega sindikalnega sveta tov. Uroš Rupreht. Festivala se je udeležila tudi delegacija ObK LMS Kočevje.

Predsednik OK LMS je v pozdravnem govoru orisal zgodovino mladinskih delovnih brigad od leta 1943 do današnjih dni. Pozval je brigadirje 20. zbranih brigad, da

se tudi v prihodnje leto udeležijo mladinskih delovnih akcij, obenem pa izrazijo upanje, da bo pestro brigadirsko življenje pritegnilo v brigade še več mladincev. Na otvoritveni festival, so prišli tudi šfatefe. Zbrani brigadirji so poslali tudi pozdravno pismo predsedniku Titu. Zvečer je bil v Festivalni dvorani brigadirski ples, v nedeljo pa so bila športna tekmovanja brigadirjev. V popoldanskih urah se je zaključil I. festival LMDB s podelitvijo priznanj najboljšim brigadirjem-sportnikom. Okrajni komite LMS Ljubljana je sklenil, da bo tudi v prihodnjih letih organiziral brigadirski festival.

Sivi

do ostalih zanimivosti Benetk. Štrajk so pripravljali zato, da ne bi še ostali hoteli zašli na isto pot in nabavili svoje čolne. S tem bi bil ogrožen življenjski obstoj in zaslužek posadk rednih čolnarskih zvez po mestnih kanalih t. j. vodenih ulicah. Kasneje sem čital, da je bila prvi dan štrajka v Benetkah prava zmeda, ko se nekaj tisoč Benečanov ni moglo peljati v službo in obratno, hotelski gostje pa se niso mogli povrniti iz raznih zabaviš v svoje hotele. Torej bitka kapitala, ki je naredila na lagunah veliko zmedo, meni pa kar zanimivo zabavo, ko sem opazoval in poslušal žive razprave o pripravah za ta nenavaden boj za obstanek skromnega čolnarja.

Z ženo sva zašla malo v stranske ulice kopnega dela Benetk. Povsod so lepe trgovine, ki so ponekod urejene kot majhne razstave; res lepo, toda cene so tako pretirane, da ni čuda, da so trgovine prazne. Bolj dren je v lokalih, kjer prodajajo spominke vseh vrst, od najcenejšega pa do drage zlatnine. Ne moreš si zamisliti slike iz Benetk, da ne bi stal v sredi jate golobov. To je res zanimivost svoje vrste. Na stolice jih je Skoro vse skupine turistov jih krmijo s koruzo, ki jo nudijo od vseh strani prodajalci. To je verjetno najdražja koruza in činkant in na svetovne vrečke približno 10 kg stane 100 lir, torej kilogram 1000 lir. Res dober in lahek zaslužek, še skoraj boljši od Ribničana, ki je v Ameriki ribičem črve prodajal in si s tem prislužil svoj »haus«. Tudi po svetu velja krilatica — znajdi se. Res lepo je gledati te krotke jate golobov, ki se pade za koruznimi zrni; malo drugačen vtis pa dobiš, ko se te jate dvignejo iznenada v zrak. Če ugetneš odpreti dežnik ali odskočiti pod kap je vse dobro, drugače pa dobiš brezplačno originalne beneške spominke, ki jih z različnimi občutki strgaš z obleke, kar ti ostane v trajnem spominu. (Dalje prihodnjaki)

Križem po Evropi

ANDREJ ARKO:

Letos se mi je nudila ugodna prilika za ogled večjih mednarodnih filatelističnih razstav. Za to leto so bile predvidene dve razstavi: ena v Londonu in druga v Varšavi. Ker se dobi devize na poštni list samo enkrat, se je bilo treba odločiti za prvo ali drugo. No, jaz sem se odločil za prvo; delno iz razloga, ker je bilo potovanje predvideno tako, da bo med potjo možno obiskati in videti tudi čim več krajev. Domači družinski svet je bil zopet enoglasen — pa pojdiva.

Organizacijo potovanja je poverila Filatelistična zveza Jugoslavije ponovno Putniku za Vojvodino v Novem Sadu. Tu so nam preskrbeli vse potrebne potne dokumente, kar tokrat ni bila šala, saj smo potrebovali vize kar od sedmih konzulatov. Potovali smo namreč v Italijo preko Švice v Francijo in Anglijo ter na povratku v Belgijo, Nemčijo in Avstrijo. Tako je bilo treba pripraviti kar zajetno popotno culo, ker je potovanje trajalo 15 dni. To pot nas je bilo v skupini 45 in se jih je večina pripeljala že z simplon-ekspresom iz Beograda. V Ljubljani smo vstopili samo še Slovenci, nekateri pa tudi še v Trstu. Pretežno smo bili že znanci iz lanskega potovanja.

Zgodaj jutraj smo bili že v Sezani, kjer smo opravili običajno carinsko proceduro. Brez poseb-

nih pripomb smo to opravili tudi na vhodni postaji v Italijo. Naleteli smo pa tukaj na malo tehnično nevednost. Pri našem vagonu se niso mogla odpreti ena vrata, ker za posebno ključavnico sprevodnik ni imel ključa. Odprti bi jih morali že na odhodni postaji t. j. v Beogradu. Nas to ni motilo, ker je bil vagon itak samo za nas rezerviran in po naši železnici ni bilo zaradi tega zažikov. Drugačnega mnenja pa so bili Italijani. Skoro ne bi bili pustili vagon preko meje, ker njihovi predpisi tako pomanjkljivost ne dopuščajo in so trdili, da bi se zaradi tega lahko pripetila nesreča posebno pri pogreznjenih peronih, kjer stopiš direktno v vagon. Naš voditelj je potem uredil zadevo tako, da smo dobili v Trstu drug vagon, ki je bil za nas še bolj ugoden.

Ko smo prišli v Trst je bilo sončno jutro in je mesto ležalo pod nami tiho in mirno, nobene vrveže in živahnosti, kakor jo vidiš v drugih pristaniških mestih, manjših od Trsta. Čas nosi svoje. Gospodarsko in politično stanje tega pristaniškega mesta brez naravnega zaledja bo postalo sčasoma vse težje, kar dela že sedaj sive lase tvorecem tega umetnega in nenaravnega statusa mesta. Vse te razpoke mrtviži iz nacionalno političnih ozirov s finančnimi žrtvami, a vendar že na izgled v samem mestu ni take živahnosti kakor srečaš to v ostalih mestih naših sosedov.

Iz tega premišljevanja me je iztrgal premik vlaka, ki je krenil iz obnovljenega perona. Tu je bilo veselo poslavljanje. K vlaku je namreč prišlo precej tržaških Slovencev pozdraviti znance iz naše skupine, ki so jih obvestili o potovanju skozi Trst. Res prelepa je ta obalna vožnja z razgledom na Trst in slovenske vasi ter preko zaliva na našo obalo Koprške.

Popeljali smo se zopet mimo pravilčno lepega dvorca »Miramar«, o katerem ve povedati zgodovina pa tudi vsak vodič, ki te opozarja na lepoto gradu, da lastniki v njem niso imeli sreče in da so se ga okoličani najraje ognili. Voditelj najraje pripoveduje, kako je v njem živela mlađznela lepa Šarlota, žena ustrlejenega cesarja Maksimilijana, ki se je vsilil Mehikancem za cesarja po običaju takratne avstrijske vladarske hiše, ki je redno tako posegala po raznih deželah, a najkrevčiteje po naši slovenski zemlji. A tudi temu je prinesel čas svoje, gradič je danes muzej. Neizogibno je pri vseh potovanjih v to smer, da se vključi v program ogled Benetk; to je že nekaj stalni program vseh potovalnih agencij kot nekako pri nas Postojnska jama. Ze pred prihodom v Benetke sem si naredil svoj poseben razpored, kako bom izkoristil dan.

Ko je človek že večkrat v istem mestu, postane bolj domač in mu ni več za nekaj splošen ogled mesta pod vodstvom vodiča; zato stikaš sem in tja, da še kaj vjameš, kar si pri prejšnjih ogledih zamudil. Tako bolj opazuje življenje v samem mestu. Tako sem naletel na posebno priliko. Skoro po vseh gostiščih je bilo nenavadno polno in razgibano, posebno v manjših, kamor zahajajo piloti motornih čolnov in še preostali gondoljeri. Pripravljali so se na štrajk. Beneški vodilni hotel »Kazino« je nabavil svoj motorni čoln, da bi z njim vozil svoje goste po »Grand Kanalu« do 4 km oddaljenega Markovega trga in

Mesec tehnike

V okviru prireditve meseca tehnike, o katerem je naš tisk že poročal, bodo prvi teden sledeče prireditve:

V torek 18. oktobra 1960 bo odprta razstava o kmetijstvu, gozdarstvu in lesni industriji, ki bo odprta za obiskovalce vsak dan od 9. — 17. ure. Zaključek razstave bo v petek 21. oktobra. Razstavo prireja kočevski podružnici društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije LRS ter društva kmetijskih inženirjev in tehnikov v sodelovanju s podjetjem KGP in Poslovno zvezo.

Razstava bo v dvorani Zavoda za socialno zavarovanje v Kočevju. Pričakuje se, da si bo to razstavo najvažnejše gospodarske dejavnosti v Kočevju ogledalo veliko število prebivalstva.

Razen razstave bosta v prvem tednu meseca tehnike tudi dve javni predavanja. Prvo predavanje s naslovom »O gozdarstvu in lesni industriji« bo v sredo 19. oktobra ob 19. uri v dvorani množičnih organizacij. Drugo predavanje bo zadnji dan razstave, to je v petek 21. oktobra ob 19. uri tudi v dvorani množičnih organizacij z naslovom »Tehnika v kmetijstvu«.

V Cvišlarih bo v petek omogočen ogled strojne molže vsem, ki bi se za to zanimali.

O prireditvah sledečega tedna bomo poročali v prihodnji številki lista.

Obč. DIT

GASILSKE VAJE v Sodražici

Občinska gasilska zveza Ribnica oziroma štab operative je v požarno varnostnem tednu izvršil vse zadane naloge. Med tednom je izvršil preventivne preglede pri vseh industrijskih in ostalih podjetjih, pregledali so njihovo gasilsko opremo, kakor tudi ugotovili usposobljenost industrijskih gasilskih enot.

Vsa večja društva so v požarno varnostnem tednu organizirala v šolah gasilske predavanja in priredila razstave gasilske opreme. Večina društev je uredila orodnišča in izvedla dneve ali nočne vaje. Gasilsko društvo na Gori je imelo nočno gasilsko vajo 1. oktobra. Na znak za alarm, so se udeležili vaje vsi člani. Tudi požarni nastop je bil dobro izvršen.

Za zaključek požarno varnostnega tedna je bila v Sodražici sektorja vaja. V popoldanskih urah je bil inscineran z uporabo dimne bombe požar v prostorih eteričnih olj v Sodražici. Takoj nato je bil z električno sireno dan znak za alarm. Na kraj »požara« so takoj prispeli gasilci iz Sodražice, Zamošča in Zimarič. Gasilci so takoj stopili v napad, istočasno pa tudi v obrambo sosednjih stavb. Telefonsko je bilo poklicano na pomoč tudi gasilsko društvo iz Ribnice, ki je prispelo na kraj »požara« v kratkem času. Prišli so z dvema gasilskima avtomobilima. Takoj so stopili v akcijo. Vaja je lepo uspela.

-nc

GASILSKE VESTI

Minulo nedeljo je bilo okrajno tekmovalno gasilsko desetin lesne industrije v Duplici pri Kamniku. Tega tekmovalja se je udeležilo 11 ekip in med temi je bila tudi ekipa LESNO INDUSTRIJSKEGA OB-RATA KGP Kočevje. Ta ekipa je v močni konkurenci ostalih ekip osvojila prvo mesto s 516 točkami, drugo mesto je zavela ekipa To-varne »Sora« iz Medvode in tretje ženska desetina iz Podpeči. Razveseljivo je to, da je kočevska ekipa zmazala s 116 točkami razlike med drugim mestom. Zraven diplom in priznanj je najboljša ekipa bila praktično nagradjena. Da je gasilska desetina LIO Kočevje dosegla tako lep uspeh, je nedvomno zasluha dolgoletnega gasilca Ivana Kluna, ki jih je daljša časa

temeljito pripravljala na to tekmovalje.

Prostovoljno gasilsko društvo Kočevje je letošnji občinski praznik proslavilo s pomembno delovno zmago. Dokončno so uredili gasilski stolp in na njem so montirali novo alarmno sireno. V počastitev praznika so stolp razsvetlili tako, da ga je bilo videti daleč naokrog.

Te dni so dobili gasilci iz Kočevja tudi novo avtomobilsko gasilsko cisterno, ki vozi s seboj na požarišče blizu 2000 litrov vode. To so prejeli že v mesecu avgustu. Ker ni zadovoljivo delala, so jo vrnili, da bi jo dokončno uredili. Gasilci zagotavljajo, da bodo odšli, lahko odšli na kraj požara v dveh minutah po sporočilu.



Prizor iz lutkovne igrice »Čarobne gosli«, ki so jo uprizorili kočevski lutkarji lani. Naj povemo, da bodo uvedli ročne lutke v kratkem

Razgibane športne igre gredo proti koncu. Odigranih je bilo zopet nekaj finalnih tekem, ki so pokazale prav kvalitetni šport, s katerim je bilo prisotno občinstvo, predvsem navijači svojih kolektivov, zelo zadovoljno.

Skoro v enakovredni igri sta odigrali nogometni enajstorič podjet-

O P O T E K U

ja »Itas« in KGP finalno tekmo. Zmagalo je moštvo »Itas« z 2:1 in tako postalo prvak v nogometu sindikalnih iger nogometa. Moštvo KGP je zasedlo drugo mesto. KGP se je tekom cele igre dobro upiralo, šele proti koncu druge igre, ko je izgledalo že na neodločen rezultata, so prejeli drugi gol. V moštvo »Itas« je igralo več bivših in še aktivnih nogometašev, zato bi moral biti izid bolj prepričljiv.

Tudi odbojka je končana. Po kvalitetnih igrah finalistov skupin

DE LAVSKI H

so se moštva uvrstila po sledečem vrstnem redu:

1. Sind. podruž. Prosv. delavcev.
2. Sind. podružnica »Avto«.
3. Sind. podruž. Rudnik rjavega premoga.

Balinarji so tudi končali. Veseli živ-zav na igrišču je prenehal v nedeljo, ko so bile odigrane zadnje tekme, ki so dokončno razčistile uvrstitev moštev podružnic-kolektivov:

1. KGP.
2. »Ključavničarstvo«.
3. »Avto«.
4. Tekstilana.

ŠPORTNIH IGER

5. — 7. Rudnik rjavega premoga, ObLO, SGP »Zidar«.
8. Kemična tovarna.
9. »Itas«.

Tudi strelci so še v polnem zamahu tekmovalja. Trenutno vodi ekipa Kemične tovarne s 85 zadetki od 100 možnih. Za njimi je »Avto«, »Itas« itd. Do konca tekmovalja so možne še izpremembe, vendar se bo preko 85 zadetkov težko prebiti.

Za samo podeljevanje pokalov pripravila komisija za fizikalna tekmovalja pri Občinskem sindikalnem svetu družabni večer vseh udeležencev delavskih športnih iger.

noč, 22. in 23. oktobra ameriški filmski kinemascope film »Ljubi me ali pusti me«.

LOŠKI POTOK: 18. oktobra ameriški film »Preko mnogih rek«, 23. oktobra ameriški film »Tujec je imenovan«.

VELIKE LAŠČE: 15. in 16. oktobra poljski film »Resnični konec vojne«, 22. in 23. okt. nemški barvni film »Preprosto delo«.

KOČEVSKA REKA: 15. in 16. oktobra ameriški barvni film »Zeleni ogenj«, 22. in 23. oktobra jugoslovanski film »4 km na uro«. PREDGRAD: 15. in 16. oktobra japonski film »Ljudje torpeda«, 22. in 23. oktobra jugoslovansko-nemški film »Dalmatinska svatba«.

OSILNICA: 16. oktobra angleški film »Ker veter ne zna brati«, 23. oktobra češki film »Peto kolo«.

OPRAVIČILO

Opravičujem se Rajnovič Cvetki iz Rudnika za žaljivke, izrečene dne 2. 10. 1960 na Rudniku.

Lipovec Ana, Rudnik št. 7

KUPIM

Kupim stanovanjsko hišo v bližini mesta oziroma v okolici Kočevja. Naslov na upravi »Novice«.

SLUŽBA

Računovodja-upokojenec išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljivo«.

ČESTITKI

Dragemu možu in očetu Alojzu Kuruzarju želimo za 50. rojstni dan vse lepo, posebno pa zdravja, žena Ana in sinova Lojze in Mirko.

Dragi gospodini Cvar Tereziji iz Hudega konca želimo za njen dan in jubilejno praznovanje vse dobro, predvsem zdravja in še veliko let življenja.

Vaščani

ROKOMET

Ribnica : Stična 15:14(7:9)

V nedeljo se je pričelo rokometno tekmovalje v dolenski ligi, v katerem sodelujejo tudi ekipe Partizana iz Ribnice. Ribniško ekipo v glavnem sestavljajo člani, ki došleje te panoge niso trenirali, vendar pa so premagali najboljšo moštvo dolenske lige. Tekma je bila v Stični. V začetku so bili boljši domačini, ki imajo v malem rokometu več izkušenj. Toda gostje so kmalu dosegli vodstvo. Kljub temu pa se je prvi polčas končal z zmago domačinov, ki so izrabili

napake še neizkušenega vratarja.

V drugem polčasu so Ribničani zaigrali bolj učinkovito, toda sodnik je razveljavil dva povsem pravih gola, ker ni bilo mreže.

S to zmago so si Ribničani priborili precej možnosti za prvo mesto. Pri ekipi Stične je bil najboljši Erjavec (7 golov), pri Ribnici pa Čihal (3), Bavdek (6) in Kmet (5).

V nedeljo bosta v Ribnici dve tekmi, košarkarska s Kamnikom in rokometna s Sentvidom pri Stični.

-et

Obvestila Delavskih univerz in klubov

DU KOČEVJE

V ponedeljek, 17. oktobra bo ob 16. uri na Rudniku v Domu rudarjev predavanje: »Splošno o varnosti v rudarstvu«.

V torek, 18. oktobra ob 19.30 uri bo v Kočevju v dvorani množičnih organizacij predavanje: »Splošna varnost pri delu«.

Predavanja so v okviru »Tedna varnosti« in vabimo vse kolektive da se jih udeležijo.

Zanimivosti

SESTRICI SPITA

V Clevelandu v državi Ohio sta zboleli 2 majhni deklici za skrivnostno boleznijo. Medtem ko je ena že preteklo jesen nenadoma trdno zaspala in se ni več prebudila, ji je zdaj sledila še petletna sestra. Deklici ležita vsaka v svoji sobi. Zdravniki niso doslej ugotovili niti tega, če gre pri obeh deklicah za isto bolezen. Starši deklic imajo še dva sina, ki sta popolnoma zdrava.

NAJMANJ OTROK SE RODI NA ŠVEDSKEM

Švedska ima najnižji odstotek rojstev v Evropi. Na tisoč oseb je bilo lani povprečno 14,2 rojstev. Za Švedsko pride Luksemburg s 15,5 rojstvi, nato pa se zvrstijo Vzhodna Nemčija s 15,6, Madžarska s 16,1, Danska s 16,5 in Velika Britanija s 16,8 rojstvi na tisoč prebivalcev.

TELEVIZIJA PREKO VSE EVROPE

Sovjetska zveza ima danes že nad štiri milijone televizijskih sprejemnikov. Na področju, ki obsega 70 milijonov prebivalcev, stoji 70 oddajnikov in celo omrežje relejnih postaj. Še letos bodo zgradili vrsto relejnih postaj, ki naj bi omogočile izmenjavo sporočal med Madžarsko in Romunijo. Sovjeti bodo zgradili relejne postaje (po en stolp na vsakih 50 km) do svoje meje, za priključke na svojem ozemlju pa bosta poskrbeli Madžarska in Romunija.

Leta 1961 bodo omogočili izmenjavo sporočal med Moskvo in Leningradom, hkrati pa pripravljajo televizijsko zvezo med Moskvo preko Varšave in Prage z Vzhodnim Berlinom. Tudi Bolgarija se namerava vključiti v to veliko televizijsko omrežje vzhodnih držav. Sovjetska zveza predvideva v bližnji bodočnosti tudi izmenjavo televizijskega sporočala z Londonom, Rimom, Brusljem in drugimi večjimi evropskimi televizijskimi središči.

od tu in tam

Lovski pogon

Lovska družina iz Predgrada je zadnjo nedeljo organizirala skupen lov na Kozicah in v Baletih nad Lazi. Lovci Križman iz Mozlija je imel najbolj srečno roko: ustrelil je težko divjo svinjo.

Gibanje prebivalstva

PREDGRAD

Rodila je Verderber Ana, gospodinja iz Dola 14 — deklcio Ireno.

DOLENJA VAS

Rodila je Hočvar Marija, gospodinja iz Rakitnice 34 — deklcio Boženo.

RIBNICA

Rodili sta: Ivandič Danica, gospodinja iz Ribnice 12 — deklcio Savico in Lovšin Angela, gospodinja iz Goriče vasi 65 — dečka Janeza.

Poročila sta se Sokovič Vukoman, podoficer JLA iz Gorenje vasi 72 in Begič Filomena, delavka iz Ribnice 135.

DRAGA

Poročila sta se Žagar Franc, delavec iz Kozjega vrha 5, star 21 let in Kenda Marija, delavka iz Trave 11, stara 18 let.

KOČEVJE

Poročila sta se Stalcer Franc, voznik iz Koprivnice 21, star 23 let in Dvoršak Marija, delavka iz Koprivnice 9, stara 21 let.

V ljubljanski poročnišnici so rodile: Gregorič Ivana iz Kočevja, trg svobode 52 — dečka Marjana, Zobeč Angelca iz Zeljn 10 — dečka Janeza, Južnič Ivana iz Kočevja, Roška c. 51 — deklcio Renato, Cinkelj Marija iz Slovenske vasi 19 — deklcio Marijo, Pajnič Tatjana iz Kočevja, Kolodvorska 8 — dečka Matjaža, Žagar Marija iz Kočevja, Ljubljanska c. 37 — deklcio Marjanca, Tomec Julijana iz Kočevja, Roška c. 4 — deklcio Jožico in Rastresen Rozi iz Dolge vasi 4 — dečka Silvestra.

Umrl je Čuk Viktor, upokojenec

iz Kočevja, Podgorska 45, star 83 let.

K. I. N. O.

JADRAN, Kočevje: 18. in 17. oktobra italijanski barvni film »Nenavadna pravljica«, 19. in 20. oktobra ameriški film »Krivo obtožen«, od 21. do 23. oktobra nemški barvni film »Petrograjske noči«, 23. in 24. oktobra mehiški film »Minus«.

SVOBODA, Rudnik: 15. in 16. oktobra francoski film »Veliki glavari«, 22. in 23. oktobra italijanski film »Zaljubljeni«.

RIBNICA: 15. in 16. oktobra poljski film »Likvidacija«, 22. in 23. oktobra ameriški film »Nekateri so za vroče«.

DOBREPOLJE: 15. in 16. oktobra ameriški barvni filmski kinemascope film »Davek za krutost«, 19. oktobra slovenski film »Dobro morje«, 22. in 23. oktobra angleški barvni film »Abdulah Veliki«.

PONIKVE: 20. oktobra slovenski film »Dobro morje«.

SODRAŽICA: 15. in 16. oktobra švedski film »Nasmeh poletne

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Janez Merhar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon uredništva in uprave 3-89. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 1000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-713 pri Komun. 1-265. Računalni banki Ljubljana, podružnica za Kočevje.

France Trampuš:

USODNI KANARČEK

Doma nisem mogel več študirati in sem jel zahajati v čitalnico. Tu podnevi ni najbolj mirno in sem si izbral za študij nočne ure. Šele okrog polnoči sem prihajal domov. Gospodini sem povedal, kje študiram in da je tam topleje. Kanarčka iz previdnosti nisem niti omenil.

Nekaj dni je bil mir. Ko pa sem nekega jutra odhajal, mi je gospodinja naročila, naj se vsak večer dobro umijem. Strmel sem vanjo.

»Nič se ne delajte nevednega. Jaz vse vem. Vi ponoči ne študirate, vi imate ženske... Pa ne samo eno. In vi jih samo ne gledate, vi jih prijemljete, poljubljate... Mi boste še kako bolezen prinesli k hiši. O, vi...«

Odvihnila je v kuhinjo, da ji nisem mogel odgovoriti.

Že nekaj let se vzgajam k potrpežljivosti in sem hotel tudi to potrpeti. Nočno svetilko sem si postavil na posteljo, vzel knjigo, se zaodel čez glavo in študiral pod oledo. Nekaj časa je šlo. Delj kot polodruge uro pa nisem mogel vzdržati v takem nerodnem položaju. Spet sem sedel k mizi, si zamasil ušesa z vato in študiral. Čim bolj sem bil potrpežljiv, tem bolj vneto je čivil moj kanarček in tem krajše odmore si je privoščil. Tedaj se mi je rodila misel: kanarčka pokrijem s prtom. Res, kanarček je bil mirnejši, jaz pa sem čimel za vsak slučaj še vato v

ušesih. Dalo se je študirati. S kanarčkom sva tonej, kakor pravijo diplomati, našla modus vivendi. Nekaj dni je šlo srečno. Že sem upal, da bom izpit, na katerega sem se prav tiste dni mrzlično pripravil, srečno opravil. To bo odločilen izpit. Če padem, izgubim leto. In če izgubim leto, ali se mi še izplača študirati?

Nekako tako sem premišljal tudi v nedeljo zvečer. V sobo je vstopila gospodinja s kozarčkom vode za kanarčka v rokah. Z zamašenimi ušesi sem najbrže prelišal nieno trkanje. Tako me je žalostila, ko je bil kanarček pokrit. Skoraj je omedlela.

»O, vi, vi, nesramneži! Kako so vas vzgajali? Vi hočete biti inteligent? Vi, rabelji... Uboga žival.« Zaprla ji je sapo. »Voodet«

Pritekel je njen mož, ki je navadno večji del dneva prebil v svojem uradu. V vsakem pogledu je copata. Odšel je in se vrnil z vodo. Pojasnil sem mu, ko je gospodinja pila, da me kanarček moti.

»Seveda, če vas moti — Več ni ugetni reči, ker ga je poslala večerjati. Meni pa je zagrozila, da mi odpove stanovanje, če kanarčka še enkrat pokrijem. Nisem ga nikoli več.

Tisti večer pred izpitom nisem bil za rabo. Vse je šlo narobe. Ni ti nočne čepice nisem mogel najti. Končno sem tudi brez nje zaspal. Ponoči me je zbudilo vpitje. Gospodinja je vreščala:

»Primité ga, capina, nesramneža! Ujemite ga!«

Z mozem sta privihrala v mojo sobo in prižgala luč.

»Poglej, kako se skriva, kako je potuhnen. Dela se, da spi. Haha. Mrha. Ga vidiš, kako je zaripel? Nič čudnega. Oh. Ooh.« Sedla je na stol in sopla. »Da si ga videl,« je govorila možu, »kako se je spazil v sobo, se približal moji postelji, odgrnil odejo in hotel k meni, k meni... Ko sem zakričala, je zbežal.« Vstala je spet. »Samo tole čepico sem mu strgala, ko se je ruval z menoj. Na, tu jo imaš. Kaznuj falota. Sam se odloči, kako, saj si mož!« Odrzela je iz sobe.

Menda sem bil res rdeč. Trajalo je nekaj časa, da sem razumel, kaj hočeta.

Mož je bil sedaj res mož in ne copata. Rekel je, da tukaj ni kaj pojasnjevati. Njegova žena je lepa, jaz pa nasilen in brez vzgoje. Prešunika ne bo trpel v hiši. V treh dneh naj se odselim.

Zjutraj sem bil na izpitu čisto zmešan. Sicer tako mirni profesor se je prijemal za glavo. Slišal sem njegov glas:

»Padli ste. Na vašem mestu ne bi več poskušal.«

Res nisem. Ravnal sem se po odgovornem roku, ki mi ga je dal gospodar. Izseli sem se. Za vedno sem postal uslužbenec narodne banke, kar je moja Ivanka napravila takoj po maturi.

(Konec)



Nadvoz v Žlebiču

O gradnji oziroma rekonstrukciji ceste od Ljubljane do Broda na Kolpi smo že večkrat pisali. Načrti za rekonstrukcijo so bili že gotovi pred nekaj leti, pa tudi gradnja počasi napreduje. Doslej so asfaltirali že dva večja obsega: Žlebič-Ribnica in Stara cerkev-Livold. Tega so asfaltirali letos. Po perspektivnem planu naj bi bila cesta renovirana v nekaj letih. V skladu s tem planom je podjetje Slovenija ceste že pričelo priprav-

ljati traso za prihodnje leto pri Žlebiču. Cesta se bo pri Ortnoku izognila železnici, tako da bodo odpadla vsa križanja, prav tako pa bodo odpadli tudi ovinki pri Žlebiču. Na koncu vasi, pri Kosovodomačiji, bodo zgradili nadvoz. Z deli so pred kratkim že pričeli. Nadvoz, ki bo eden najvažnejših objektov na vsej cesti, bo dolg 100 metrov, stal bo približno 24 milijonov dinarjev in bo verjetno že letos gotov.

Invalidi v Laščah

Osnovne invalidske organizacije iz Velikih Lašč, Karlovice, Turjaka in Roba so imele v nedeljo množični invalidski sestanek v Velikih Laščah. Na sestanku so obravnavali pe-

sanje invalidnine, znižano vožnjo, zdravljenje v toplicah in okrevališnih in podobno. Tov. Kržinova je govorila tudi o naporih, ki jih naša oblast vlaga za socialno varstvo. Na koncu je spregovorila tudi o zasedanju OZN in naporih predsednika Tita in drugih voditeljev izvenblokovskih držav za mir. Nvarnost vojne in njenih posledic je znana posebno dobro nam, invalidom...



Kozolec bo kmalu prazen. Motiv iz Retij pri Laščah

Novi tovornjaki ZA »AVTO«

Podjetje »Avto« je bilo v prvi polovici leta v težavnem položaju, ker niso bila dobavljena naročena vozila. Doseženi dohodek je komaj zadostoval za kritje osebnih prejemkov. Če upoštevamo, da je podjetje plačevalo amortizacijo za vozila po povečani stopnji za 100 odstotkov, je s tem rezultat bistveno drugačen, saj se za povečano amortizacijo zniža dohodek in čist dohodek. Podjetje je na ta način prišlo do investicijskih sredstev za nabavo nujno potrebnih vozil. Novi avtomobili so bili res že nujno potrebni, saj so sedanja vozila stara že povprečno po 12 let, čeprav je življenjska doba za avtomobile deset let. Njihovi avtomobili so bili tudi prekomerno obremenjeni.

Podjetje bo nabavilo dvajset novih tovornjakov. Doslej so jih do-

bili že 15. Zato bodo tudi uspeli izpolniti letni plan. Zlasti lepe uspehe dosegajo pri zniževanju stroškov, saj so se v primerjavi z lanskim letom močno znižali. Zaradi tega bi podjetje, če ne bi plačevalo amortizacije po povečani stopnji, doseglo dohodek za več kot tri milijone višji kot v lanskem prvem polletju, pa čeprav je bil takrat v sklopu podjetja še obrat »Stojna«.

VREME

Nekako sredi oktobra ponovne padavine in hladno, nato postopno tridnevno razdobje lepega vremena in postopno topleje. Okrog 20. oktobra močan dež, sneg skoraj do nižin.

Gostinsto v Dragi

V zadnjih letih vlagamo velike napore za dvig gostinstva in so bili pri tem doseženi že lepi uspehi, kar pa ne bi mogli trdit za predel Trave in Drage. V Dragi je gostinski obrat zaprt, na Travi pa gostinski obrat, tako menijo ljudje, nudi premalo brezalkoholnih pijač, jedil itd. Prav bi bilo, da bi obrat nudil ljudem to, kar si želijo.

Razgrajane in pretepače kaznovati!

V Kočevju so pogosti primeri, da v nočnih urah posamezni pijanci kričijo, preklinjajo ali drugače kalijo nočni mir in spanje prebivalcev. Nekateri ljudje, ki ne poznajo mere za pitje, se v gostinskih lokalih najprej opijajo, povzročajo nered, se nesposobno obnašajo, izživajo mirne goste itd. Vse to ima večkrat za posledice prepir in celo pretepe.

Tudi v Koprivniku pride v gostinskem lokalu večkrat do pretepev. Gostinske osebe ne bi smele dajati vinjenim osebam alkoholnih pijač. Prav bi bilo, da bi bili razgrajani in pretepači strogo kaznovani, kar bi vzgojno vplivalo.

KMETOVALCI!

ZA NAŠE UPRAVE MLAKA, CVIŠLARJI IN LIVOLD ODKU-PUJEMO VEČJE KOLIČINE SENA IN SLAME. GLEDE CENE IN OSTALEGA SE OBRNITE NA OMENJENE UPRAVE ALI PA NA KOMERCIALNI ODDELEK KGP KOČEVJE.

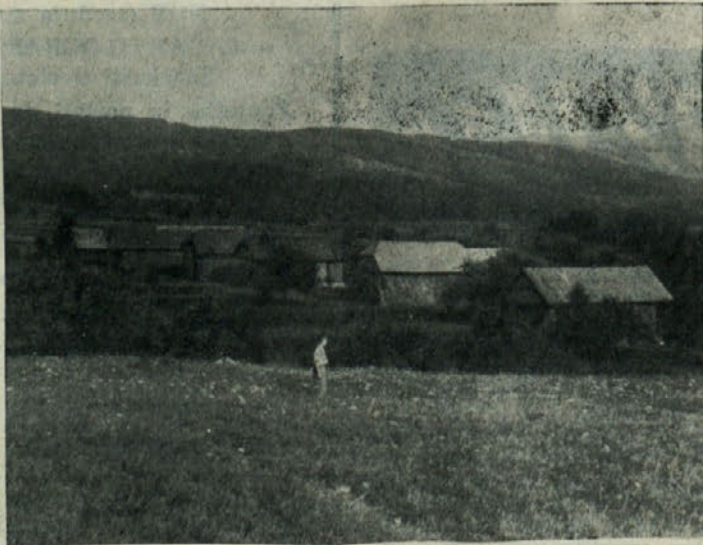
KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO KOČEVJE

Program DU Ribnica

Delavska univerza v Ribnici je za sezono 1960-61 pripravila bogat program izobraževanja. Tako nameravajo organizirati v Ribnici in po okoliških vaseh vrsto koristnih seminarjev oziroma tečajev, pripravili pa bodo tudi več zanimivih predavanj. Pri izobraževalnem delu se bodo izdatno posluževali tudi audio-vizualnih sredstev (magnetofon, diapojektor, kinopojektor itd.). Vse priprave so že končane, z delom pa bodo pričeli v prihodnjih dneh.

Prejšnji teden je Delavska univerza kupila ozko-trajni kinopojektor. V tej sezoni bodo predvidoma prikazali v okoliških vaseh večje število poučnih in drugih filmov, dobili pa jih bodo od ljubljanskega zavoda za izposojanje filmov.

»Krstna predstava« novega kinopojektorja je bila v petek v Ribnici. Predvajali so ameriški barvni film »Afriški lev«. V soboto so si ogledali film še osnovnošolski otroci v Dolenji vasi ter prebivalci Grčaric. Dolenjevaški šolarji so domala napolnili dvorano prosvetnega doma in z velikim zanimanjem sledili slikam na platnu. Izredno zanimivi dokumentarni film o Afriki, konkretno o Ekvatorialni Afriki nekje pod vznožjem mogočnega, z večnim snegom in ledom pokritega vrha Kilimandžara, je prikazal otrokom in odraslim košček življenja divje Afrike, o kateri v zadnjem času toliko slišimo. Za vsakogar je bil to nov pogled v svojevrstni afriški živalski svet; prikaz številnih živali, majhnih in velikih, krotkih, ljubkih in krvoločnih, prikaz njihovih navad, načina življenja in neprestanih bojev za življenjski prostor, za obstoj...



Idila iz Dobropolja: kozolci. (Foto ing. Čampa)

Milijoni za Drago

Premija 3.000.000 dinarjev na številko 569208 je bila prodana v Kočevju, je šlo te dni od ust do ust v Kočevju in drugih krajih. Kdo je tisti srečnejši so se spraševali ljudje, pa tudi v uredništvu smo bili radovedni, kdo je postajal novoposeden milijonar. V Kočevju se je najprej raznesel glas, da sta srečna dobitnika I. K. in F. P. oba iz Kočevja, kar pa se je izkazalo da ni res. Naša »obveščevalna služba« je ugotovila, da je bila srečna številka prodana po posredovanju kočevske pošte na pošti Draga.

Sled za srečno številko je torej odkrita. Zavrteli smo telefon in z onkraj žice iz poštnega urada Draga se je oglasil nežen glas, kaj želim. Niti minuto ni preteklo, ko smo zvedeli, kdo sta srečna dobitnika treh milijonov (bila sta namreč dva). Dragica Dolmin, poštna uslužbenka v Dragi nam je pripovedovala, da je ona prodala polovico srečke Jugoslovanske loterije št. 569208 Jožetu Lavriču, kmetu iz Srednje vasi pri Dragi št. 1, drugo polovico pa Jožetu Urhu, logarju na Medvedjaku; ta dva sta torej lastnika vsak po milijon in pol dinarjev.

Tovarišica Dragica je pripovedovala, da sta bila oba srečna dobitnika vsa vznemirjena nad dobitkom in v prvem veselju nista vedela

Prometna nezgoda voznika

3. oktobra, v večernih urah, se je v Srednji vasi pri Dragi pripetila huda prometna nezgoda, katere žrtev je bil Ludvik Mlakar doma iz Trave. Omenjenega dne sta Mlakar in J. K. iz Trave vozila s konjsko vprego iz Podreske proti Travi voz desk, ki niso bile povezane. V bližnji Srednje vasi se je nekaj desk zrušilo iz voza in padlo na Mlakarja in ga pritisnilo ob tla. Mlakar je bil težje poškodovan (ima več zlomov). Ponesrečencu so hitro nudili pomoč in ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

Zastrupila se je z gobami

Pred dnevi je Marija Starc iz Predgrada po pomoti jedla strupene gobe. Kmalu po jedi je začutila slabost in bolečine v želodcu. Iskati je morala pomoč v ambulanti v Kočevju.

Slovo

Bil je eden tistih septembrskih popoldnevov, ko se je sonce poslavljalo od poletja. Nebo je bilo brez oblakov, pa kljub temu ni bilo vroče. Le prijetno toplo je bilo. Kazalec ure na Magistratu sta se lepo pomikala proti dvanajsti. Na pločniku je bilo veliko ljudi. Starih in mladih, otožnih in razigranih, brez strasti v sebi in zaljubljenih.

Mestni trg sem dobro poznal. Vsak dan sem ga vsaj dvakrat prehodil. Sam. Tisti dan sva bila oba. Z roko v roki, nasmehom na ustnicah in ljubeznijo v srcih. Ona je letos maturirala. Nadaljevala bo študij. Dobil je sijajno stipendijo. Tudi oče lepo zasluži. Matere nima več. Pa še poročena sestra ji pomaga. Denar sploh ni problem...

Tudi jaz sem na univerzi. Očeta nimam. Matji ima pokojnino. Majhno. Preživljam se sam. Ob praznikih sem natakari. Velikokrat zadovoljen. Nisem razvajen. Samo preveč občutljiv sem. Stopala sva po pločniku. Nenadoma je pogledala v izložbo in vzdihnila:

»Figc.«
Bile so res lepe. Vstopila sva. Ko jih je hotela plačati, ji je padel na tla kovance. Sklonil sem se, da ga pobrem. Bilo je 50 dinarjev. Tedaj je rekla zelo glasno:

»Poberi!«
Vzravnal sem se, Fresenečen. Zakaj mi ukazuje. Pa ko je videla, da ga pobiram. Lahko bi bila rekla »prosim, poberi«. To zvenijo čisto drugače.

Odšla sva molče, kovanec pa je obležal, kjer je bil. Pričakovano sem, da bo dejala »oprosti«, pa ni. Namesto tega je vzela

»Gospod,« je dejal stariček, »morda imate kak dinar? Vsaj enega.«

Oči so mu zažarele od sreče. Kot žival se je pognal proti Tausu. Gledal sem za njim. Nekaj časa je strmel v tla, potem pa se je dvakrat pripognil, se nasmehnil in odšel. Stopil sem za njim in ga dohitel ravno pred tisto trgovino s sadjem. Hotel sem mu reči, da lahko dobi še pedesetak, pa je prodajalec ravno zaklenil vrata.

Bral sem nekje, da je ljubezen prvo poglavje Velike knjige o nevhvalečnosti.

Leopold Šega

ZLOČINCI

19 posebne vrste

PROGRAM EVTANAZIJE, DIREKTNO IZTREBLJENJE RASNIH SKUPIN IN NEZAELENIH BOLNIKOV, POSKUSI MNOŽIČNE STERILIZACIJE

Hitlerjev interes za »evgenične ukrepe« (egigieno rase) se je ujel s celotnim programom nacionalsocialistične stranke. Ze 14. julija 1933 je bil objavljen zakon o preprečevanju plodnosti oseb, ki so bile bolezensko dedno obremenjene. Do marca 1. 1934 so Güt, Rūden in Rutke že na široko komentirali ta zakon.

To je bila izhodiščna točka razvoja, ki je z ene strani vodila k uvažanju nasilne »smrti iz usmiljenja« pri neozdravljivih duševnih bolnikih, med vojno pa k uresničitvi načrtov za iztrebljenje ras, ki so bile proglašene za »spakke«, to je Poljakov, Rusov, Židov in Ciganov.

Napore, ki so bili napravljeni v korist »zdravja naroda« in »neokrnjenosti nemškega ljudstva«, bi lahko zvrstili v tri skupine.

1. Program evtanazije — »neozdravljivo bolnih«;
2. iztrebljenje s »posebnim postopkom« rasnih skupin in bolnikov, ki štejejo za nepotrebne;
3. predhodni poskusi za množično sterilizacijo.

PROGRAM EVTANAZIJE

V svoji obrambi je trdil prvoobtoženi Karel Brandt, da je načel problem evtanazije Gerhard Wagner že leta 1935 na kongresu na-

cionalsocialistične stranke. Wagner je bil tedaj vodja zdravstvene službe v Nemčiji. Le-ta je takrat posnel film, ki naj bi prikazal življenje duševnih bolnikov.

Karl Brandt je še dejal, da je izjavil Hitler 1935. leta, ko se je pogovarjal z dr. Wagnerjem, da bo »dovolil evtanazijo, če pride do vojne«. Mnenja je bil, »da se bo dal ta program — laže in hitreje izvesti med vojno, saj odpor, ki bi ga bilo morda pričakovati s strani cerkve, med vojno viro ne bo toliko pomenil kot sicer...«

Pri ustvarjanju tega sklepa, so, tako se zdi, delovale na Hitlerja tudi nekatere prošnje, ki jih je dobil. Tako je, če verjamemo Brandtu, oče nekega pokvečenega otroka leta 1939 prosil Hitlerja, naj otroka usmrtijo, ker se mu je smilil.

Brandt je glede tega izjavil:

»Hitler mi je naročil, naj se takoj podam v Leipzig — tam je namreč bil ta otrok — in se prepričam o zadevi. Slo je za slepo rojeno dete, po vsem sodeč duševno zaostalo, poleg tega je bil brez ene noge in manjkal mu je del roke... Zdravniki so bili mnenja, da ne bi bilo prav, če bi tako dete živelo. Slišati je bilo opozorilo, da je popolnoma naravno, če zdravniki v porodnišnicah uporabijo evtanazijo v določenih okolištinah na lastno pobudo, le da se o tem ne govori.«

Problem iznakaženosti in evtanazije so proučevali in o njej razpravljali visoki nemški zdravniki. Po končani vojni s Poljsko, je dejal Hitler Brandtu, da namerava sprejeti končni sklep glede evtanazije. Ob koncu oktobra 1939 je podpisal odlok, datiran s 1. septembrom 1939, naslednje vsebine:

Bouhler in dr. Brandt bosta lahko dajala pooblastila posebej imenovanim zdravnikom, da lahko uporabijo evtanazijo pri bolnikih, ki so po njihovem mnenju neozdravljivi.

S pomočjo treh organizacij, ki so morale skrivati pravi značaj dejavnosti, se je začel uresničevati program evtanazije. Organizacija »Združenje bolnišnic in zdravstvenih zavodov« je imela nalogo pošiljati vprašalne pole in urejati podatke iz dobljenih odgovorov ter ugotavljati, kje so takšni bolniki. Druga organizacija je prevzela finančno stran vsega programa; tretja »Združenje za brezplačen pre-

voz bolnikov«, pa je skrbela za prevoz bolnikov. Trije zdravniki, ločeni drug od drugega, so dobivali od »Združenja bolnišnic in zdravstvenih zavodov« kopije vprašalnih pol. Potem, ko so vsi trije dali svoje mnenje, sta dobila kopije prof. Heyde in prof. Nietsche. Iz izjav dr. Mennecke pa se da ugotoviti, da so te kopije dobivali še drugi vseučiliški profesorji, med katerimi je imenovan tudi prof. Dr. Crinis. Le-ti so dajali končni sklep, če naj se neki bolnik premešči v zavod na opazovanje. Svrha teh zavodov je bila, zbirati bolnike, preden so jih v skupinah pošiljali v zavode za evtanazijo (predvsem v Hadamar, Harheim blizu Linza, Grafeneck v Württembergu, Brandenburg na Havali, Sonnenstein blizu Pirne). Pri tem ni imel niti bolnik niti njegova družina ničesar odločati.

Kakšne so bile priprave za uresničitev tega programa, se vidi iz izjav dr. Fritz Mennecke, bivšega vodje Zavoda za opazovanje v Eichbergu. (Na eichberškem procesu je bil obsojen na smrt.) O konferenci, ki je bila v Berlinu februarja 1940 v zvezi z evtanazijo, je Mennecke dejal:

»Poleg mene je bilo na to konferenco povabljenih še 10 ali 12 zdravnikov. Teh zdravnikov ne poznam. Dr. Hevellmann, dr. Bohnd in Brack so nam sporočili, da je sprejela vlada predpise, po katerih je moč usmrtiti osebe, ki živijo življenje brez vrednosti. Nemška definicija se je glasila »ein lebensunwertes Leben«. Prisotni so bili vprašani, če bi hoteli sodelovati kot zdravniki-svetovalci. Posebej so nam polagali na srce, da o vsem tem ne govorimo v javnosti, ker je bila zadeva označena za »strogo zaupno«. Med konferenco je Brack prebral obvestilo — točne vsebine se ne morem spomniti — s katerim je bilo zagotovljeno zdravnikom, da se jih zaradi sodelovanja pri uresničenju tega programa ne bi moglo kazensko preganjati. Po tem se je razvil pogovor o delu, ki so ga pričakovali od nas, to je o dajanju zdravniških mnenj, kar zadeva stanje duševnih bolnikov. Ostali zdravniki, ki so prisostvovali konferenci, so bili po večini ljudje zrelih let in kot sem pozneje slišal, je bilo med njimi tudi nekaj znanih zdravnikov. Ko sem spoznal, da vsi brez oklevanja pristajajo na sodelovanje, sem se tudi jaz odločil in ponudil, da bom delal kot svetovalec.«